

HET STELSEL DER CONTROLEERENDE ARTSEN.

In No. 16 van het *Ned. Tijdschrift voor Geneesk.* geeft PINKHOF onder Beroepsbelangen een overzicht van hetgeen de *Prov. Geld. en Nijmeegsche Ct.* zegt over een artikel in *De Ambtenaar*, in welk laatste blad was overgenomen een artikel van mij tegen het stelsel der controleerende artsen. PINKHOF voegt aan dat overzicht enkele stekelige opmerkingen toe.

Ik moet tegen deze wijze van doen ernstig bezwaar maken. Van mijn oorspronkelijke artikelen, opgenomen in de afleveringen van het *Maandblad voor specialistische Geneeskunde* van Mei, Juni en Juli 1920, werd in het *Tijdschrift* geen gewag gemaakt. Wel wordt plaats gegeven aan een critiek, die PINKHOF langs groote omwegen bereikte.

Duidelijk blijkt, dat PINKHOF zich van de juistheid van het aangehaalde niet overtuigd heeft. Had hij dat gedaan, hij zou gezien hebben, dat ik gansch anders schreef, en stellig zou hij zijn hatelijke opmerkingen over mijn inzicht van de „onfeilbaarheid der specialisten” achterwege gelaten hebben.

Ik mag zeker wel eischen, dat PINKHOF alsnog van mijn artikel, na lezing van het oorspronkelijke, gewag maakt. Het zal hem dan niet ontgaan, dat ik telkens sprak van den deskundige, hij zij huisarts of specialist, die den zieke als behandelende arts kent en dat ik dien deskundige stelde tegenover den ondeskundigen controleur, die van den zieke ongeveer niets afweet.

Amsterdam, 20 April 1921.

J. SCHRIJVER.

Inderdaad had ik de artikelen van SCHRIJVER niet gelezen. Ik had een specialist nog er om gevraagd, maar deze heeft ze blijkbaar niet kunnen vinden, niet wetende, dat hij ze tot den vorigen zomer terug moest zoeken. En nu meende ik, dat mijn bron de uitingen van SCHRIJVER juist had teruggegeven; twijfel kwam, helaas, niet bij mij op, omdat zij in den geest overeenkwamen met wat hij in het vorige jaar in de vereeniging van maagdarmartsen had gezegd, wat toen geen algemeenen bijval heeft kunnen vinden.

Nu blijkt het, dat hij de deskundigheid en van den huisarts, en van den specialist tegenover die van den controleerenden geneesheer stelt. Ik blijf daartegenover volhouden, dat deze deskundigheden niet tegenover maar naast elkander behooren te staan, en dit meestal ook kunnen. Ik geloof, dat het geen nut kan hebben, de argumenten van SCHRIJVER tegen het stelsel van controleerende geneeskundigen verder te bespreken. Er is van vóór- en tegenstanders nu reeds genoeg over en weer gezegd.

PINKHOF.

VACCINOTHERAPIE.

De verhandeling „Vaccinotherapie” in het nummer van 16 April j.l. van dit *Tijdschrift* las ik met veel belangstelling. Toch vraag ik mij af: waarom zulk een stuk beginnen met opmerkingen, die collega's, beoefenaars der homoeopathische geneeswijze, onnoodig moeten prikkelen door hun onjuistheid?

HANS MUCH uit Hamburg en prof. SPRONCK uit Utrecht hebben ongelijk, wanneer zij de vaccinotherapie vergelijken met homoeopathie. Een geneeswijze, die daarin bestaat, dat zij „zulke middelen aanwendt tegen een ziekte, die bij een gezonde die ziekte zouden kunnen teweegbrengen”, is geen homoeopathie, geen in toepassing brengen van het „similia similibus curentur” van HAHNEMANN, „het gelijke door het gelijkende genezen”; het is isopathie; huldigen van den regel „aequalia aequalibus curantur”, een uitwas der homoeopathie, het eerst in toepassing gebracht door den veearts LUX uit Leipzig in de tweede helft der 19de eeuw. HAHNEMANN overleed in 1843.

LUX behandelde ziekten met ziekteproducten (slijm, etter, kankersap, uitgesneden stukgewreven condylomen, enz.). De behandeling van diphtheritis o.a. met